

LXII.

1378

COMUNICĂRILE
ACADEMIEI
REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

Nr. 11

TOMUL XIII

1963

EXTRAS

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII POPULARE ROMÎNE

MALOFAGE NOI PENTRU FAUNA R. P. R. (MALLOPHAGA NITZSCH) (VII)

DE

ȘT. NEGRU

Comunicare prezentată de academician W. KNECHTEL în ședința din 27 iunie 1963

În această notă prezentăm alte 5 specii de malofage, noi pentru fauna țării noastre.

La fiecare specie, după caz, am dat elemente cu privire la condițiile în care a fost găsit materialul (gazde, găsirea împreună cu alte specii la aceleași exemplare-gazdă cercetate ș.a.), sinonimia, precum și date referitoare la lungimea corpului insectelor, după materialul care se găsește în colecția noastră, preparat în balsam de Canada.

Întregul material prezentat provine de la 6 exemplare de păsări-gazdă, aparținând la 5 specii¹.

★

1. *Ardeicola plataleae* (Linné), 1758 (*Pediculus*)

Syst. Nat., ed. 10: 613.

syn. — *platalearum* (Giebel), 1866 (*Lipeurus*). Z. ges. Naturwiss., 28: 384.

Material. La un exemplar de *Platalea leucorodia leucorodia* Linné (lopătar), colectat de către personalul de cercetare de la Stațiunea cinegetică I.N.C.E.F. — Brăila, la Tulcea (reg. Dobrogea), la 10.VII.1960, am găsit 4 ♂♂ și 8 ♀♀. La aceeași pasăre-gazdă, am mai găsit *Austromenopon* sp. (1 ♂) și *Ibidoecus plataleae* (Denny) (9 ♂♂, 13 ♀♀ și 4 larve).

¹ Pentru sprijinul pe care ni l-au acordat în studiul malofagelor, mulțumim și pe această cale dr. St. von Kéler (R. D. Germană), dr. B. K. Tandan (India) și acad. W. K. Knechtel. De asemenea, mulțumim și cercetătorului biolog A. Papadopol (Muzeul de istorie naturală „Gr. Antipa” — București), pentru numeroasele verificări de materiale ornitologice.

A. plataleae (Linné) a fost găsită la *Platalea l. leucorodia* Linné (1), (4), (5), (6), (7), (11), (13), (16) și (17).

Exemplarele aflate în colecția noastră au lungimea corpului de 2,599—2,691 mm (♂♂) și de 2,920—3,087 mm (♀♀) (lamele A/1.346/1 și A/1.346/2).

Materialul prezentat cu îndoieli ca aparținând la această specie și dat astfel ca nou pentru țară (8) și (9), se impune a fi revizuit, întrucât, după descrierea și desenele originale date, precum și după pasărea-gazdă la care s-a colectat (*Botaurus stellaris stellaris* (Linné)), pare a fi o altă specie.

2. *Brüelia exigua* (Nitzsch), 1866 (Nirmus)

In Giebel, Z. ges. Naturwiss., 28 : 366.

Material. La 1♂ juv. *Phoenicurus ochruros gibraltariensis* (Gmelin) (codroș de casă, coadă roșie de munte), colectat de noi în partea superioară a Văii lui Bogdan (Sinaia — Valea Largă, r. Cîmpina, reg. Ploiești), la 21.VII.1962, am găsit 1♀ pe o pană de pe partea ventrală a gîtului. La aceeași pasăre-gazdă, am mai găsit și *Penenirmus* sp. (3♀♀), pe penele de pe partea dorsală a gîtului.

Specie foarte rar întâlnită, *B. exigua* (Nitzsch) a fost găsită la *Phoenicurus ochruros gibraltariensis* (Gmelin) (2), (11) și (13).

Este demn de remarcat faptul că la 120 de exemplare de *Phoenicurus ochruros gibraltariensis* (Gmelin) (și anume : 25♂♂ ad. și 80♂♂ juv., 6♀♀ ad. și 9♀♀ juv.), colectate și cercetate de noi între 16.VI.1958 și 23.X.1962, numai 33 de exemplare (și anume : 8♂♂ ad. și 21♂♂ juv., 1♀ ad. și 3♀♀ juv.) (sau 27,50%) au fost găsite infestate de malofage, iar dintre acestea, numai 1 exemplar (1♂ juv.) (sau 3,03%) a fost găsit infestat și de *B. exigua* (Nitzsch) (sau 0,83%, față de cele 120 de exemplare de *Phoenicurus ochruros gibraltariensis* (Gmelin), colectate în regiunea înconjurătoare Stațiunii Zoologice Sinaia).

Menționăm că la cele 33 de exemplare de *Phoenicurus ochruros gibraltariensis* (Gmelin) infestate de malofage, am găsit în ordinea descreșterii frecvenței cazurilor : *Ricinus phoenicuri* Negru, *Penenirmus* sp. și *Brüelia exigua* (Nitzsch).

Exemplarul ♀ de *Brüelia exigua* (Nitzsch), aflat în colecția noastră, are corpul de 1,642 mm lungime (lama 1.353/1).

3. *Menacanthus annulatus* (Giebel), 1874 (Menopon)

Insecta epizoa : 285.

Material. La 2♂♂ *Passer domesticus domesticus* (Linné) (vrabie de casă, brăbete), colectați de noi la Agigea (Constanța, reg. Dobrogea), la 13.VIII.1962, am găsit 2♀♀ pe penele de pe partea ventrală a corpului.

La aceleași păsări-gazdă, am mai găsit (în total) : *Sturnidoecus ruficeps* (Nitzsch) (1♂ și 2♀♀, pe penele de pe partea dorsală a gîtului), *Philoptyerus fringillae* (Scopoli) (2♂♂ și 2♀♀, localizați ca și insectele din specia precedentă), precum și *Brüelia cyclothorax* (Burmeister) (1♀, pe o pană de pe partea ventrală a corpului).

M. annulatus (Giebel) a fost găsit la *Passer montanus montanus* (Linné) (3), (4) și (5), la *Passer domesticus domesticus* (Linné) (11) și (13) dar și la *Passer hispaniolensis transcaspicus* Tschusi (4).

Pentru a găsi cele 2♀♀ de *M. annulatus* (Giebel), am colectat în regiunile Oltenia, Ploiești și Dobrogea, între 3.V.1958 și 13.VIII.1962, 37 de exemplare de *Passer domesticus domesticus* (Linné) (și anume 20♂♂ și 17♀♀). Dintre acestea, am găsit numai 2 exemplare (♂♂) (adică 5,41%) infestate și de *M. annulatus* (Giebel) (lama 1.386/1).

4. *Myrsidea serini* (Séguy), 1944 (Menopon)

Faune de France, 43 : 80, fig. 84.

Material. La 1♂ *Serinus canaria serinus* (Linné) (inăriță verde), colectat de noi pe valea Prahovei, la Sinaia—Cumpătu, la 12.VII.1959, am găsit 1♀ pe o pană de pe partea ventrală a corpului. La aceeași pasăre-gazdă nu am mai găsit altă specie de malofage.

M. serini (Séguy) a fost găsită la *Serinus canaria serinus* (Linné) (11).

Am găsit acest singur exemplar (♀) de *M. serini* (Séguy), după ce am colectat în Sinaia și împrejurimi, între 26.X.1957 și 13.X.1962, și am cercetat în total 44 de exemplare de *Serinus canaria serinus* (Linné) (și anume 31♂♂ și 13♀♀). Dintre acestea, am găsit numai 1 exemplar (♀) (adică 2,27%) infestat de către această specie.

Exemplarul ♀ aflat în colecția noastră are corpul de 1,667 mm lungime (lama 587/1).

5. *Saemundsonia timmermanni* Tuleșkov, 1959

Comptes rendus de l'Acad. bulg. des Sciences, XII, 5 : 449, 450, fig. 6, 7 și 8.

Material. La 1♀ juv. *Larus melanocephalus* Temminck (martin, cărăbaș sau pescăruș cu cap negru), colectată de noi la Agigea, la 7.VIII.1962, pe malul lacului, am găsit 1♂ și 4♀♀, pe penele de pe partea ventrală a gîtului. La aceeași pasăre-gazdă nu am mai găsit alte specii de malofage.

S. timmermanni Tuleșkov a fost găsită la *Larus melanocephalus* Temminck (19).

Exemplarele aflate în colecția noastră au corpul de 1,624 mm (♂) și 1,916—2,042 mm (♀♀) lungime (lama 1.357/1).

Tabelul nr. 1

Speciile-gazdă cu malofagele noi pentru țară găsite la ele

Nr. crt.	Specia-gazdă	Speciile de malofage găsite	Nr. de ordine din lucrare
1	<i>Larus melanocephalus</i> Temminck	<i>Saemundssonina timmermanni</i> Tuleșkov	5
2	<i>Passer d. domesticus</i> (Linné)	<i>Menacanthus annulatus</i> (Giebel)	3
3	<i>Phoenicurus ochruros gibraltariensis</i> (Gmelin)	<i>Brüelia exigua</i> (Nitzsch)	2
4	<i>Platalea l. leucorodia</i> Linné	<i>Ardeicola plataleae</i> (Linné)	1
5	<i>Serinus canaria serinus</i> (Linné)	<i>Myrsidea serini</i> (Séguy)	4

НОВЫЕ ВИДЫ ПУХОЕДОВ (MALLOPHAGA NITZSCH) В ФАУНЕ РНР (VII)

РЕЗЮМЕ

В этой новой работе по изучению пухоедов (*Mallophaga Nitzsch*) автор сообщает о 5 новых видах этих насекомых, обнаруженных впервые на территории РНР.

Описываются условия, в которых они были найдены, и приводятся данные относительно длины тела взрослых насекомых по препаратам в канадском бальзаме.

Собранный материал происходит от 6 экземпляров птиц-хозяев, принадлежащих к 5 видам.

Автор пользуется случаем, чтобы высказать свою благодарность д-ру Ст. фон Келеру (ГДР), д-ру Б. К. Тандану (Индия) и академику В. К. Кнехтелю за их любезную помощь, оказанную ему при изучении пухоедов, а также биологу А. Пападополу (Музей им. „Гр. Антипа“ — Бухарест) за неоднократную проверку орнитологического материала.

MALLOPHAGES NOUVEAUX POUR LA FAUNE DE LA R. P. ROUMAINE (*MALLOPHAGA NITZSCH*) (VII)

RÉSUMÉ

Dans cette nouvelle contribution à l'étude des Mallophages (*Mallophaga Nitzsch*), l'auteur signale 5 autres espèces, trouvées pour la première fois sur le territoire de la République Populaire Roumaine.

Il fournit des données sur les conditions où les insectes furent trouvés ainsi que sur la longueur du corps des insectes adultes, préparés au baume du Canada.

Le matériel colligé provient de 6 exemplaires-hôtes, appartenant à 5 espèces d'oiseaux.

L'auteur tient à exprimer ici ses remerciements au Dr. St. von Kéler (R. D. Allemande), au Dr. B. K. Tandan (Inde), à l'académicien W. K. Knechtel, pour tout l'appui reçu dans l'étude des Mallophages et au biologiste A. Papadopol (Musée d'Histoire Naturelle « Gr. Antipa » — Bucarest), pour les nombreuses vérifications du matériel ornithologique.

BIBLIOGRAFIE

- BALÁT FR., *Mallophaga zjištěná na ptácích Moravy a Slovenska*, Spisy vydávané přírodovědeckou Fakultou Masarykovy University, Brno, 1953, 348.
- *Příspěvek k poznání všenek rodu Brüelia*, I, Práce Brněnské Zákł. Česk. Akad. Věd., 1955, XXVII, 10.
- *Přehled všenek (Mallophaga), zjištěných na ptácích a ssavecích Slovenska*, I, Acta Mus. Tyrnaviensis, 1956, II.
- БЛАГОВЕЩЕНСКИЙ Д. И., *Mallophaga Таджикистана*, Параз. Сборник Зоол. Инстит. Акад. Наук СССР, 1951, XIII.
- *Строение и систематическое значение половой системы пухоедов (Mallophaga)*, Параз. Сборник Зоол. Инстит. Акад. Наук СССР, 1956, XVI.
- BRELIH S. — TOVORNIK D., *Prispevek k poznavanju tekutov (Mallophaga) Jugoslavije*, I, Biološki Vestnik, 1961, IX.
- CLAY TH. a. HOPKINS G. H. E., *The early literature on Mallophaga*, I, Bull. of the British Museum (Nat. Hist.), 1950, I, 3.
- CONSTANTINEANU M. I., ANDREIIESCU I. și PISICĂ C., *Lista malofagelor (Mallophaga Nitzsch) din Republica Populară Română (Nota I)*, St. și cerc. biol. și șt. agr. (Iași), 1958, IX, 2.
- CONSTANTINEANU M. I., BORCEA P., SUCIU I., ANDREIIESCU I. și PISICĂ C., *Contribuții la studiul malofagelor (Mallophaga Nitzsch) parazite pe păsările și mamiferele domestice și de vlnal din R. P. R.*, Anal. șt. Univ. „Al. I. Cuza” seria nouă, secția a II-a, șt. nat., 1961, VII, 1.
- GIEBEL V. G., *Insecta epizoa*, Leipzig, 1874.
- HOPKINS G. H. E. a. CLAY TH., *A check list of the genera and species of Mallophaga*, Londra, 1952.
- *Additions and corrections to the check list of Mallophaga*, I, Ann. a. Mag. of Nat. Hist., 1953, VI, seria a 12-a; II, 1955, VIII, seria a 12-a.
- SÉGUY E., *Insectes ectoparasites*, in *Faune de France*, Paris, 1944, 43.
- TANDAN B. K., *Mallophagan parasites from Indian birds-part V. Species belonging to the genus Ixodococcus Cummings, 1916 (Ischnocera)*, Trans. R. ent. Soc. Lond., 1958, 110, 14.
- TASCHENBERG O., *Die Mallophagen mit besonderer Berücksichtigung der von Dr. Meyer gesammelten Arten*, Nova Acta der Ksl. Leop.-Carol-Deutschen Akademie der Naturforscher, 1882, XLIV, 1.
- THOMPSON G. B., *A List of the Type-hosts of the Mallophaga and the Lice described from them*, Ann. a. Mag. of Nat. Hist., seria a 11-a, 1940, V.
- ТУЛЕШКОВ КР., *Пухоеди-Mallophaga, no водните птици от разредите Gressores, Steganopodes, Anseres, Tubinares и Pygopodes в България*, Известия на Зоол. Инстит. Българск. Акад. на Науките, 1958, VII.
- TOULESHKOV KR., *New Saemundssonina (Mallophaga) species on species of the Larus genus*, Comptes rendus de l'Acad. bulgare des Sciences, 1959, XII, 5.
- ТУЛЕШКОВ КР., *Mallophaga по Laridae в България*, Известия на Зоол. Инстит. Българск. Акад. на Науките, 1960, XI.